

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

संपादकीय...

आरक्षण पुन्हा अडचणीत?

राज्यात ओबीसी आरक्षणावरून रखडलेल्या निवडणुकांची धामधूम सुरू झाली असतानाच, पुन्हा एकदा हेच ओबीसी आरक्षण सर्वोच्च न्यायालयाच्या दारावर येऊन धडका देऊ लागले आहे. याला कारणही पन्नास टक्क्यांच्या वर गेलेले राजकीय आरक्षण हेच ठरले आहे.

पाच वर्षांपूर्वी राजकीय आरक्षण पन्नास टक्क्यांच्या वर गेले म्हणून सर्वोच्च न्यायालयाने राज्यातील २७ टक्के ओबीसी आरक्षण रद्द केल्याने पाच-सहा जिल्हा परिषदांमध्ये झालेल्या निवडणुकाच रद्द करून ओबीसी आरक्षण वगळून पुन्हा निवडणुका घेण्याची वेळ सरकारवर आली होती. मात्र पुढे ओबीसी आरक्षण पूर्ववत झाल्याशिवाय निवडणुकाच घ्यायच्या नाहीत असा सोयीचा मार्ग सरकारने निवडला. मात्र त्यासाठी फारशी सिद्धता सरकारने न केल्याने राज्यातील सर्वात मोठ्या मुंबई महापालिकेसह सर्वच महापालिकांच्या व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका रखडत गेल्या. तिथे सोयीचे प्रशासक नेमून सरकारने आपला कार्यभार उरकला. राज्यात मात्र लोकप्रतिनिधींशिवाय स्थानिक स्वराज्य अशी परिस्थिती निर्माण झाली. यानंतर तीन सरकारे बदलली आणि विद्यमान सरकार पूर्ण बहुमताने येताच ओबीसी आरक्षणावर जुनाच आरक्षणाचा उतारा शोधत निवडणुकांचे बिगुल फुंकण्यात आले. मात्र या ओबीसी आरक्षणावर सर्वोच्च न्यायालयाने सांगितलेल्या ‘ट्रिपल टेस्ट’ला सामोरे न जाता जुन्याच आरक्षणानुसार सोयीचा मार्ग शोधत सरकारने निवडणुका जाहीर करून आपला कार्यभार पुढे सरकवला खरा, पण हाही आरक्षणाचा आडमार्ग सर्वोच्च न्यायालयात टिकेल की नाही अशी शंका निर्माण झाली आहे. सर्वोच्च न्यायालयाच्या तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने ४ मार्च २०२१ साली ‘विकास किशनराव गवळी विरुद्ध महाराष्ट्र सरकार’ या खटल्यात आरक्षणाची मर्यादा पन्नास टक्क्यांच्या पार गेल्याचा हवाला देत अकोला, भंडारा, गोंदिया, वाशिम आणि नागपूर या पाच जिल्ह्यांतील निवडणुका रद्द करत महाराष्ट्र पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषद अधिनियम १९६१ नुसार राज्यातील इतर मागासवर्गीय समुदायाला दिलेले २७ टक्के आरक्षण रद्द केले होते. पुढे न्यायालयाने ५ मे २०२५ रोजीच्या निकालात जे. के. बाटिया आयोगाच्या जुलै २०२२ च्या अहवालाच्या आधी राज्यात जी आरक्षण व्यवस्था होती त्यानुसार निवडणूक घेण्यास परवानगी दिली. यानुसार सर्वोच्च न्यायालयाने ३१ जानेवारीच्या आत रखडलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या निवडणुका घ्या, असे आदेश दिल्याने सरकार संमतीने निवडणूक आयोजाने पहिल्या टप्प्यात नगरपरिषदा, दुसऱ्या टप्प्यात जिल्हा परिषद-पंचायत समिती आणि तिसऱ्या टप्प्यात महानगरपालिका निवडणुकांचा कार्यक्रम जाहीर केला. यानुसार वॉर्ड रचना व गट रचना आणि त्यानुसार आरक्षण कार्यक्रम जाहीर झाल्यानंतर अनेक ठिकाणी हे आरक्षण पन्नास टक्क्यांची मर्यादा पार करते अशी भूमिका घेऊन राहुल रमेश वाघ आणि विकास किशनराव गवळी यांनी सर्वोच्च न्यायालयात या ओबीसी आरक्षणाला पुन्हा एकदा आव्हान दिले आहे. इंद्रा सहानी विरुद्ध भारत सरकार या खटल्यात आरक्षणाची मर्यादा ५० टक्क्यांच्या वर जाऊ देऊ नये, असा निर्णय दिला आहे. याच निर्णयाचा दाखला देत राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील राजकीय आरक्षणाची मर्यादा ५० टक्क्यांच्या वर गेल्याने वरील याचिकाकर्ते उच्च व सर्वोच्च न्यायालयात गेले होते. त्यानंतर मार्च २०२१ साली सर्वोच्च न्यायालयाने ओबीसी आरक्षण रद्द केले. यावर राज्य सरकारने स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये इतर मागासवर्गीयांच्या आरक्षणाचा अभ्यास करून शिफारशी सुचवण्यासाठी ११ मार्च २०२२ रोजी माजी मुख्य सचिव जयंतकुमार बाटिया यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन केली. ७ जुलै २०२२ साली या समितीने आपला अहवाल सादर केला. या अहवालानुसार ओबीसी समुदायाला एकूण ५० टक्क्यांच्या आरक्षण मर्यादेत २७ टक्के प्रतिनिधित्व देण्याची शिफारस केली, तर सरकारने हा अहवाल स्वीकारून २७ टक्के आरक्षणाची तरतूद केली होती. त्यामुळे अनेक महापालिका क्षेत्रात व जिल्हा परिषदांमध्ये आदिवासी क्षेत्रात लोकसंख्येच्या प्रमाणात अनुसूचित जाती व जमातींसाठी आरक्षणाची तरतूद आहे. यात ओबीसीचे २७ टक्के आरक्षण जोडल्यास आरक्षणाची मर्यादा ५० टक्क्यांच्या वर जाते. त्यामुळे सरकारने बाटिया आयोगाचा अहवाल बाजूला ठेवून जुन्याच आरक्षणाचा मध्यममार्ग स्वीकारला. आता हा आरक्षणाचा तिढा पुन्हा सर्वोच्च न्यायालयात पोहोचला असून सोमवारी न्यायमूर्ती सुर्य कांत व न्यायमूर्ती जयमला बाबची यांच्या खंडपीठासमोर झालेल्या सुनावणीत न्यायालयाने ५० टक्क्यांच्या वर आरक्षणाला परवानगी देता येणार नाही तसेच याआधी तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठात दिलेल्या निर्णयात बदल करता येणार नाही, अशी स्पष्ट भूमिका घेतल्याने सरकार आणि निवडणूक आयोगाची अडचण झाली आहे. सरकारच्या वतीने सॉलिसीटर जनरल तुषार मेहता यांनी युक्तिवाद करताना निवडणूक कार्यक्रम जाहीर झाला असून नामांकन पत्र दाखल करण्याची प्रक्रियाही सुरू झाली आहे, असे न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिले. यावर न्यायालयाने ५० टक्क्यांच्या वर आरक्षणाला परवानगी देता येणार नाही हे स्पष्ट केले. तसेच युक्तिवादादरम्यान एका वकिलाने निवडणूक प्रक्रिया सुरू झाली आहे असे सांगताच, “जर निवडणूक प्रक्रिया सुरू झाली आहे हा बचाव असेल तर आम्ही तत्काळ ही प्रक्रिया थांबवू शकतो आणि निवडणुका होऊ देणार नाही, तसेच आम्हाला खंडपीठाने दिलेल्या निर्णयाच्या विरोधात आदेश द्यायला मजबूर करू नका,” असे सुनावले होते. तसेच युक्तिवादादरम्यान एका वकिलाने निवडणूक प्रक्रिया सुरू झाली एन. कोटिश्वर सिंग यांच्या खंडपीठासमोर झालेल्या तातडीच्या सुनावणीत सॉलिसीटर जनरल तुषार मेहता यांनी अतिरिक्त कागदपत्रे सादर करण्यासाठी वेळ मागितला. यावर, “२७ टक्के ओबीसी आरक्षणाचा प्रश्न मार्गी लागेपर्यंत तुम्ही नामांकन प्रक्रिया पुढे ढकलण्याचा विचार का करत नाही,” अशी विचारणा सरकारला करत सुनावणी २५ नोव्हेंबरपर्यंत पुढे ढकलली. या आरक्षणाच्या तिढ्यामुळे आणि न्यायालयाच्या भूमिकेमुळे जिल्हा परिषद-पंचायत समिती निवडणुकांच्या घोषणेबाबत आयोगाचीच पंचाईत झाल्याने सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय येईपर्यंत या निवडणुकांचा कार्यक्रम पुढे ढकलला गेला आहे, तर जाहीर झालेल्या नगरपालिका व नगरपंचायत निवडणुकांबाबतही राजकीय नेते व कार्यकर्त्यांमध्ये संभ्रमावस्था आहे. ४ नोव्हेंबर रोजी राज्य निवडणूक आयोगाने पत्रकार परिषद घेत राज्यातील २४६ नगरपालिका आणि ४२ नगरपंचायतींसाठी निवडणूक कार्यक्रम जाहीर केला आहे. यानुसार १७ नोव्हेंबर नामांकन दाखल करण्याची तारीख होती. २१ नोव्हेंबर उमेदवारी अर्ज मागे घेण्याची तारीख आहे व २६ नोव्हेंबरला चिन्हवाटप होईल, तर २ डिसेंबरला मतदान आणि ३ डिसेंबरला मतमोजणी होणार आहे. महत्त्वाचे म्हणजे याच आठवड्यात जिल्हा परिषद व पंचायत समिती निवडणुकीच्या कार्यक्रमाची घोषणा होणार होती. आता पुन्हा एकदा सर्वोच्च न्यायालयात प्रकरण गेल्याने ‘कालचा गोंधळ बरा होता’ म्हणायची वेळ उमेदवारांवर आणि मतदारांवर यायला नको. गेल्या पाच वर्षांपासून सुरू असलेल्या ओबीसींच्या राजकीय आरक्षणाचे भिजत घोंगडे पाहता सरकारला हा प्रश्न सोडवण्यापेक्षा तो चिघडत राहण्यात रस आहे की काय, अशी परिस्थिती आहे. ओबीसींच्या आरक्षणाचा प्रश्न कायदेशीरीच्या पुन्हा अडचणीत येऊ शकतो हे सरकारला माहिती होते. तरीही सरकारने वेळकाढूपणा करून तशाच निवडणुका दमटायचा घाट घातला आणि आता पुन्हा एकदा ओबीसी आरक्षण न्यायदेवतेच्या दारात धापा टाकत आहे. दीर्घकाळ लांबलेल्या निवडणुका आणि ३१ जानेवारीची कालमर्यादा लक्षात घेता सरकार व न्यायालय यात खुशीचा व खुशकीचा मार्ग काढेलही, पण यात ओबीसींचे दीर्घकालीन राजकीय नुकसान होऊ नये इतकेच!

पुणे शहरातील वाहतुकीसाठी अत्यंत महत्त्वाचा असलेला पुणे-बंगळूर महामार्गावरील नवले पुलाचा परिसर गेली अनेक वर्षे अपघातांसाठी ‘कुख्यात’ ठरत आहे. वाढते वाहनभार, रस्त्याची रचना, मोठ्या उताराचा ढलान आणि अवजड वाहनांचे नियंत्रण सुटणे या गोष्टींच्या संगमामुळे या ठिकाणी अपघातांची मालिका अखंड सुरू आहे. त्यामुळे मृत्यू इथले संपत नाहीत असेच म्हणावे लागेल.

नवले पूल परिसरात घडलेले अपघात हे एक-दोन घटनांपुरते मर्यादित नाहीत. गेल्या काही वर्षांमध्ये शेकडो अपघातांची नोंद झाली असून यापैकी अनेक अपघात गंभीर स्वरूपाचे ठरले आहेत. काही घटनांमध्ये अवजड वाहनांनी ब्रेक फेल झाल्याने गतीवर नियंत्रण सुटून अनेक वाहने चेंगरली गेली, तर काही अपघातांमध्ये दुचाकीस्वार, पादचारी आणि खासगी वाहनचालकांचे प्राण गेले. नुकताच एक अपघात झाला त्यात ८ जणांना जीव गमवावा लागला, तर २२ जण गंभीररीत्या जखमी झाले. या अपघाताच्यानिमित्ताने नवले पुलाची असुरक्षितता पुन्हा चर्चेत आली. त्यामुळे ‘मृत्यू इथले संपत नाहीत’ असेच म्हणावे लागेल. नवले पुलावर अपघात झाल्यावर नुसतीच उपाययोजनांची चर्चा होते, पण त्यावर कृती शून्य असते. गेल्या आठ वर्षांत नवले पूल परिसरात २१० पेक्षा अधिक अपघात झाले आहेत. यामध्ये ८२ पेक्षा अधिक निष्पाप लोकांचे बळी गेले आहेत. यामध्ये प्रवाशांसह काही स्थानिक नागरिकांचाही समावेश आहे. आणखी किती निष्पापांचे बळी घेणार आहात? असा संतस सवाल स्थानिक नागरिक करताना दिसतात. नवले पुलावरील वाढत्या अपघातांच्या पार्श्वभूमीवर प्रशासनाने तात्पुरत्या उपाययोजना केल्या आहेत. मात्र, ठोस उपाययोजना नसल्याने स्थानिक संतस झाले आहेत. या होणाऱ्या अपघातांना जबाबदार कोण? असा प्रश्नही उपस्थित होत आहे.

वडगाव बुद्रुक, नहे गावाच्या हद्दीतून मुंबई-बंगळूर राष्ट्रीय महामार्गाचा रस्ता जांभूळवाडी बोगद्यामार्गे जातो. आतापर्यंत ८२ पेक्षा अधिक लोकांचे बळी नवले पूल, कात्रज रस्ता, नहे येथील महामार्गावर गेले आहेत. रस्त्याचा तीव्र उतार आणि त्या उतारावरून खाली येताना वाहनांचे वेग आपोआप वाढतात आणि जर चालकाने काळजी घेतली नाही तर वाहनावरचे नियंत्रण सहज सुटू शकते. या भागात अनेक अवजड वाहने विशेषतः कंटेनर, ट्रक, टेलर नियमितपणे ये-जा करतात. या वाहनांमध्ये यांत्रिक बिघाड किंवा ब्रेकची क्षमता कमी असल्यास

मृत्यू इथलं संपत नाही

अपघाताची शक्यता वाढते. अनेकदा जड वाहनांचे चालक उतारावर येताना ईजिन बंद करणे किंवा न्यूट्रल गिअरमध्ये वाहन चालवणे पसंत करतात, ज्यामुळे वेग अनियंत्रित वाढतो. तसेच काही चालक सतत डावीकडे राहण्याचा नियम पाळत नाहीत, अचानक लेन बदलतात किंवा सिग्नलचे पालन करत नाहीत. वाहनचालकांची बेपर्वाई कारणीभूत ठरते. रस्त्याची रचना देखील समस्या वाढवणारी आहे. उतारानंतर अचानक वळण येते आणि पुढे एक महत्त्वाचा सिग्नल लागतो. त्यामुळे उतारावर वेग जास्त झाल्यास पुढे वाहन थांबवणे कठीण होते. वाहतूक कोंडी, रस्त्याची दुरुस्ती, अपुरा प्रकाश, संकेत फलकांचा अभाव किंवा चुकीची बांधणी हेही घटक अपघातास कारणीभूत ठरतात, अशी काही कारणे आहेत, की ज्यामुळे अपघातात वाढ होताना दिसत आहे. कात्रज नवीन बोगदा ते नवले पुलादरम्यान ८ कि. मी. रस्त्यावर उतार आहे. हा उतार आय. आर.सी.च्या मानकाप्रमाणे योग्य आहे. इंधन वाचविण्यासाठी वाहने न्यूट्रल करून चालवतात व त्या भागांत सतत ब्रेकचा वापर केल्यामुळे ब्रेक निकामी होतात. त्यामुळे नियंत्रण सुटून अपघात होतात, असे एनएचएआयने म्हटले आहे.

गेल्या २५ वर्षांपासून शेकडो लोकांचे बळी नवले पूल, कात्रज रस्ता आणि नहे येथील महामार्गावर झालेले आहेत. गेल्या काही महिन्यांपासून या परिसरात मोठ्या प्रमाणात अपघात होत आहेत. यामुळे निष्पापांचे बळी जात आहेत. सध्या रोज नवले पुलाखाली वाहतूक कोंडी होत असून याठिकाणी एक भुयारी मार्ग करणे गरजेचे असल्याचे मत तज्ज्ञांनी व्यक्त केले आहे. अपघात वाढल्यानंतर प्रशासनाने काही उपाययोजना जाहीर केल्या आहेत. उतारावर वेगमर्यादा दर्शवणारे फलक लावणे, रस्त्याचे पुनर्बांधणी करणे, अतिरिक्त सिग्नल बसवणे, पोलीस गस्त वाढवणे अशी पावले उचलण्यात आली.

शारीरिक शिक्षा हा हिंसाचार

अलिकडेच एका शिक्षिकेने विद्यार्थीनीला पाठीवर दप्तर घेऊन शंभर उठावून काढायला लावल्याने त्या मुलीची प्रकृती बिघडून त्यात तिचा मृत्यू झाला. शारीरिक शिक्षा हा हिंसाचार आहे, हे शिक्षक व पालकांनी तातडीने लक्षात घेणे आवश्यक आहे.

उभे करणे, डोक्यावर पिशव्या घेऊन बसवणे, गुडघे टेकायला लावणे आणि त्यांना कोंडून ठेवणे यांचा समावेश आहे.

खरे तर बालकांना मारहाण करणे ही केवळ घर किंवा शाळेपुरती मर्यादित असलेली समस्या नाही. ती समाजात हिंसाचाराची संस्कृती वाढवायला खतपाणी घालते. ६५ पेक्षा जास्त देशांमध्ये शारीरिक शिक्षा द्यायला पूर्णपणे बंदी घातलेली आहे. भारतातही शिक्षण हक्क कायदा २००९ अंतर्गत शाळांमध्ये बालकांना मारहाण करणे बेकायदेशीर आहे. तथापि कायदा आणि वास्तव यांच्यातील अंतर खूप मोठे आहे. शाळांमध्ये होणाऱ्या बाल शोषणाच्या दैनंदिन घटनांवरून हे दिसून येते. काही प्रकरणांमध्ये तर बालकांना आपले प्राणही गमवावे लागले आहेत.

ग्रामीण भागातील आणि लहान शहरांमधील शाळांमध्ये बालकांना अजूनही मारहाण केली जाते. दुर्दैवाने पालकांना देखील त्यांच्या मुलांना मारहाण करणे अयोग्य वाटत नाही. अनेकदा याकडे दुर्लक्ष केले जाऊन यात काही चुकीचे आहे असे आपल्याला वाटत नाही. म्हणून जोवर समाजाची मानसिकता बदलत नाही तोवर कायदे कितीही कठोर असले तरी बदल होणार नाहीत. मारझोड केल्याने बालकांना शिस्त लागते का असा प्रश्न अनेकदा विचारला जातो.

मारहाण केली नाही तर शिस्त कशी लागेल असेही लोकांना वाटते. पण हा एक गैरसमज आहे. कारण अशा वर्तनाशिवायही बालकांना योग्य दिशेने मार्गदर्शन केले जाऊ शकते. सकारात्मक शिस्त हा एक पर्याय असू शकतो. यामध्ये बालकांशी संवाद साधून त्यांच्या भावना समजून घेता येतात. काही कृती चुकीच्या का आहेत हे स्पष्ट करणे महत्त्वाचे आहे. बालकांशी संयमाने वागले पाहिजे. मुले असजानातून चुका करतात. जेव्हा ते चुका करतात तेव्हा त्यांना रगावणे-फटकारण्याऐवजी प्रेमाने समजावून सांगितले पाहिजे.

बालक जे पाहतात तेच शिकतात हे समजून घेणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे. जर त्यांना घरी आणि शाळेत आदर आणि प्रेम मिळाले तर तेही तसेच वागतील. चांगल्या वर्तनासाठी प्रशंसा आणि प्रोत्साहन मुलांना सकारात्मक मार्गांनी प्रेरित करते. शाळांमध्ये नियम, शिस्त आणि मर्यादा आवश्यक आहेत, परंतु बालकांना भीती दाखवून नव्हे तर विश्वास आणि समजुतीने त्यांची अंमलबजावणी करायला हवी. बालकांना शारीरिक शिक्षा करणाऱ्या शिक्षकांवर कारवाई करणे आवश्यक आहे. निष्पाप बालकांशी निगडित या संवेदनशील प्रश्नाची जबाबदारी केवळ पालक किंवा शिक्षकांपुरती मर्यादित असू शकत नाही. ही एक सामूहिक जबाबदारी आहे. संपूर्ण समाजाने हे लक्षात घेतले पाहिजे की बालकांसोबत आक्रमक वर्तन हे हिंस्तीचे साधन नसून हिंसाचार आहे. या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी जाणीव-जागृती मोहिम सुरू केली पाहिजे. बालक आपले भविष्य आहेत. त्यांना आदर आणि सुरक्षिततेने वाढण्याचा अधिकार आहे. कोणत्याही परिस्थितीत त्यांच्याकडून हा अधिकार हिरावून जाऊ नये, यासाठी शासन आणि समाजाने सदैव दक्ष राहण्याची गरज आहे.

मराठवाड्यात हुडहुडी वाढली!

छत्रपती संभाजीनगर, जालना, हिंगोली, नांदेड, परभणी, लातूर, बीड, धाराशिव या जिल्ह्यांत थंडीचे प्रमाण वाढले आहे. उत्तर भारतात बर्फवृष्टी झाल्यानंतर त्याचे परिणाम महाराष्ट्रात दिसू लागतात. त्याचप्रमाणे मराठवाड्यातदेखील चांगलीच हुडहुडी भरली आहे. बहुतांश ठिकाणी आता हवेंत चांगलाच गरठा जाणवू लागला आहे.

राज्यात पावसाने विभ्रांती घेतल्यानंतर थंडीचे जोरदार आगमन झाले आहे. राज्यात अनेक ठिकाणी हुडहुडी वाढली आहे. उत्तरेकडील शीत वाऱ्यांमुळे उत्तर महाराष्ट्रात थंडीची लाट कायम आहे. राज्याच्या किमान तापमानात २ ते ८ अंशांची मोठी घट झाल्याने हुडहुडी वाढली आहे. राज्यातील हवामान मुख्यतः कोरडे राहणार आहे. उत्तरेकडे थंडी कायम राहण्याची तर दक्षिणेकडे किमान तापमानात काही अंशी वाढ होण्याची शक्यता हवामान विभागाने वर्तविली आहे. मराठवाडा व विदर्भात तापमानात चांगलीच घट झाली आहे. मराठवाडा व विदर्भाची सीमा एकमेकांच्या लगत आहेत. यंदा विदर्भाच्या तुलनेत मराठवाड्यात जास्त थंडी जाणवत आहे. या पाठोपाठ पश्चिम महाराष्ट्रात थंडी सौम्य आहे. कोकणाच्या तुलनेने यंदा पश्चिम महाराष्ट्रातील थंडी कमी जाणवत आहे, असे त्या भागात राहणाऱ्या मराठवाड्यातील नागरिकांच्या प्रतिक्रिया आहेत. या आठवड्यात पुणे, मुंबई, नाशिक, सातारा या भागात किमान तापमान १२ ते १६ अंश सेल्सीसच्या दरम्यान नोंदविण्यात आले. हवामान विभागाने देखील मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यांच्या बाबतीत अलर्ट जाहीर केला आहे. मराठवाड्यात आठ जिल्हे आहेत. त्यापैकी परभणी जिल्ह्यात नेहमीच उष्णता व थंडीचे प्रमाणही जास्त असते. राज्यात तापमानात घसरण झाल्याने महाबळेश्वरसारखी थंडी जळगावमध्ये अनुभवास येत आहे. मागच्या वर्षी हिवाळा ऋतूत सुरुवातीलाच मराठवाड्यातील परभणी येथे पारा चांगलाच घसरला होता; परंतु सध्या जळगावचे तापमान १० अंश सेल्सीसवर आले आहे. उत्तर भारतात गरठा वाढल्याने त्याचा परिणाम मराठवाड्यात चांगलाच दिसून येत आहे. आता येत्या काही दिवसांत मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यांत अशाच प्रकारे थंडी वाढणार आहे. उत्तर भारतात बर्फवृष्टी होत असल्याने महाराष्ट्रातील हवामान बदलण्यास सुरुवात झाली आहे. मुंबई तसेच कोकणात दरवर्षीपेक्षा कमी थंडी राहण्याचा अंदाज हवामान खात्यातर्फे व्यक्त करण्यात आला आहे.

टोमॅटोची व चिंचेची चटणी

साहित्य : अर्धा किलो टोमॅटो, ५-७ लसणाच्या पाकळ्या, अर्धी वाटी तेल, चमचाभर मोहरी, आवडीनुसार तिखट व मीठ, थोडासा चिंचेचा गाळलेला कोळ, अर्धा चमचा मेथी दाणे, थोडासा कढीपत्ता व हिंग, दोन चमचे साखर.

कृती : सर्वप्रथम कढईत तेल घालून हिंग व मेथी परतून घ्या. त्याची पावडर करा. लसूण आणि टोमॅटोही मिक्सरमध्ये घालून त्याची पेस्ट करून घ्या. ती पेस्ट घट्ट होईपर्यंत शिजवा. आता एका कढईत जास्त तेल घालून त्यावर मोहरी व कढीपत्त्याची फोडणी तयार करा. त्यात चिंचेचा कोळ, हिंग, मेथीची पावडर, मीठ, तिखट घाला. कोळ शिजू लागला की टोमॅटोची पेस्ट व साखर घालून पाच मिनिटे शिजवा.

नृत्य हे मन, शरीर आणि आत्मा यांच्यासाठी समग्र क्रियाकल्प आहे. नृत्य एक शारीरिक क्रियाकल्प आणि सर्जनशील भावनेच्या माध्यमातून वापरल्याने, ऊर्जा कुशलतेने हाताळण्यास मदत करते आणि यामध्ये नृत्य आर्ट कौशल्य, ज्ञान आणि समज विकसित होण्यास मदत शिकण्यासोबतच लोक काही तरी शोधत असतात आणि त्यांना अ‍ॅक्टिव्हिटीमध्ये सहभागी होतात. ज्या लोकांना अंतर्दृष्टी समजून त्यांना स्वतःला व्यक्त करण्यासाठी एक प्लॅटफॉर्म मिळते आणि त्यांचे सकारात्मकरीत्या परिवर्तित होते.

डान्स करताय? हे फायदे समजून घ्याच

सध्याच्या काळामध्ये आपला बहुमूल्य वेळ तंत्रज्ञान आणि सोशल मीडिया घेते, तेव्हा नृत्य हा एक असा छंद आहे जेथे एखादी व्यक्ती शिकू शकते, आनंद घेऊ शकते आणि त्याच वेळी कामही करू शकते. प्रत्येक वर्गामध्ये फिटनेस लेवल, आत्मविश्वास, लक्ष केंद्रित करणे, एकाग्रता, सांघिक भावना, सकारात्मक विचार, शिस्त, शरीराची ठेवण असे सर्वांगीण विकासाकडे लक्ष दिले जाते. डान्स नेहमी स्वच्छ वातावरणात शिकला जातो त्यामुळे मनही प्रसन्न राहते. प्रत्येक विद्यार्थ्याला किंवा ग्रुपकडे समान लक्ष दिल्याने समानतेची भावना मिळते. नृत्य शिकत असताना फक्त शारीरिक क्रियाकल्प करत नाहीत तर यामधून आत्मविश्वास वाढतो, रक्त अभिसरण प्रक्रिया सुधारते, मांसपेशी मजबूत होतात आणि वजन वाढते; चांगले समन्वय आणि कौशल्य विकसित होते. नृत्य हे शरीरातील ऊर्जा

आणि भावना बाहेर सोडण्याचा एक चांगला मार्ग आहे. जेव्हा आपण नृत्य करतो तेव्हा घाम येतो आणि घामाद्वारे चांगले वाटणारे एण्डॉर्फिन बाहेर उत्सर्जित होते, ज्यामुळे आपल्याला आनंदी वाटते. चांगले संगीतही मनाला शांती देते. नृत्य हे संगीताला जिवंत रूप देण्याचे काम करते. शिकण्याची पद्धत ही परस्पर संवादात्मक असल्याने शिक्षण प्रक्रिया तणावमुक्त आणि अधिक मजेदार असते. माझ्यासाठी आरोग्य ही एक मनाची स्थिती आहे आणि फिटनेस हा जगण्याचा मार्ग. तंदुरुस्त शरीरामध्ये निरोगी मन असते. नृत्य संपूर्ण फिटनेस, सहनशक्ती आणि स्नायूंची बळकटी तसेच संपूर्ण शरीरामध्ये ताकद वाढवण्यास मदत करते. यात कार्डियो व्हॅस्कुलर / एरोबिक फिटनेस, आणि शरीरातील कोर स्ट्रेचिंगचा जातो. ग्रुपमध्ये केल्याने संधाचे महत्त्व तसेच सांघिक भावना वाढते. नृत्यासाठी भरपूर सहनशक्ती आवश्यक असते जी शरीर चपळ बनवण्यास मदत करते. अशा प्रकारे नृत्य मधून मनःशांती, एकाग्रता, चपळता, तंदुरुस्त आणि निरोगी राहण्यास मदत असे अनेक प्रकारचे फायदे होतात.

एलएलएम इन एन्व्हायरमेंटल लॉ हा पूर्णवेळ पीजी प्रोग्राम आहे ज्यामध्ये २ वर्षांचा कालावधी आहे ज्यामध्ये पर्यावरण संरक्षण, हवामान बदल संरक्षण आणि नैसर्गिक संसाधनांचा शाश्वत वापर यासाठी स्थानिक आणि आंतरराष्ट्रीय कायदेशीर फ्रेमवर्क समाविष्ट आहे. या अभ्यासकामदारस्थान विद्यार्थ्यांना पर्यावरण कायद्याशी संबंधित विषय जसे की जल कायदा, व्यवसाय आणि व्यापार, विविध प्रकारचे प्रदूषण, जमिनीचे प्रश्न, पर्यावरणीय न्याय इत्यादी विषय शिकवले जातात.

पात्रता : उमेदवारांनी मान्यताप्राप्त महाविद्यालय किंवा विद्यापीठातून पदवी + एलएलबी किंवा बीएलबीमध्ये बॅचलर पदवी असणे आवश्यक आहे. एलएलबी पदवीमध्ये उमेदवाराला एकूण किमान ६० टक्के गुण असणे आवश्यक आहे. उमेदवारांनी त्यांच्या पसंतीच्या महाविद्यालयांमध्ये जागा मिळवण्यासाठी CLAT-PG/AILET/DU LL/MHCET कायदा/LSATसारख्या कोणत्याही एक सामान्य प्रवेश परीक्षेतही पात्र असणे आवश्यक आहे. एसटी/एससी आणि ओबीसीमधील उमेदवारांना अनिवार्य

एलएलएम एन्व्हायरमेंटल लॉ (पर्यावरण कायदा) मध्ये करिअर बनवा, पात्रता, अभ्यासक्रम, शीर्ष महाविद्यालय, व्याप्ती जाणून घ्या

प्रक्रिया म्हणून कोर्स प्रोग्राममध्ये ५ टक्के सूट दिली जाते. **प्रवेश प्रक्रिया :** कोणत्याही सर्वोच्च विद्यापीठात एलएलएम एन्व्हायरमेंटल लॉ कोर्समध्ये प्रवेश घेण्यासाठी उमेदवारांना प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण करणे आवश्यक आहे. प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर, एक वैयक्तिक मुलाखत आहे आणि जर उमेदवारांनी त्यात चांगले गुण मिळवले तर त्यांना शिष्यवृत्ती देखील मिळू शकते. **नोंदणी :** उमेदवार अधिकृत वेबसाइटवर जातात. अधिकृत वेबसाइटला भेट दिल्यानंतर अर्ज भरा. अर्ज भरल्यानंतर तो नीट तपासून घ्या, जर फॉर्ममध्ये चूक

असेल तर तो नाकारला जाऊ शकतो. विनंती केलेली कागदपत्रे अपलोड करा. अर्ज सादर करा. क्रेडिट कार्ड किंवा डेबिट कार्डद्वारे ऑनलाइन फॉर्म फी भरा. **टप्पा २ : प्रवेश परीक्षा :** जर उमेदवारांनी एलएलएम एन्व्हायरमेंटल लॉ मध्ये प्रवेश घेण्यासाठी उच्च विद्यापीठांचे लक्ष ठेवले असेल, तर त्यांच्यासाठी प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण करणे खूप महत्त्वाचे आहे. ज्यासाठी नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर प्रवेशपत्र जारी केले जातात. ज्यामध्ये प्रवेश परीक्षेशी संबंधित सर्व माहिती दिली जाते जसे की परीक्षा कधी आणि कुठे होणार आहे, इत्यादी. एलएलएम बिझनेस

लॉची प्रवेश प्रक्रिया CLAT-PG/AILET/ DU LL/MHCET Law/LSAT इत्यादी प्रवेश परीक्षेवर अवलंबून असते. पात्र उमेदवारांची पुढील मुलाखतीच्या आधारे निवड केली जाते. प्रवेश परीक्षा झाल्यानंतर काही दिवसांनी, त्याचा निकाल जाहीर केला जातो, त्यासाठी विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाच्या वेबसाइट्स आणि सोशल मीडिया हॅडलची नियमितपणे तपासणी करून स्वतःला अपडेट ठेवले पाहिजे. जे विद्यार्थी प्रवेश परीक्षेत पात्र ठरतील त्यांना विद्यापीठातर्फे मुलाखतीसाठी हजर राहण्यास सांगितले जाईल - एकतर ऑनलाइन (स्काईप, गुगल मीट, झूम)

अभ्यासक्रम

- मॉड्यूल I। निसर्ग आणि पर्यावरण कायद्याची व्याप्ती
- मॉड्यूल II। आंतरराष्ट्रीय कायदा आणि पर्यावरण संरक्षण
- मॉड्यूल III। भारतातील पर्यावरण कायद्याचा इतिहास व विकासा
- मॉड्यूल IV। भारतीय संविधान अंतर्गत पर्यावरण संरक्षण
- मॉड्यूल V पर्यावरण संरक्षण, सामान्य नागरी, फौजदारी कायदा
- मॉड्यूल VI भारतातील पाणी, हवा आणि पर्यावरणाचे संरक्षण
- मॉड्यूल VII वन, वन्यजीव आणि जैवविविधतेचे संरक्षण
- मॉड्यूल VIII पर्यावरण कायदातील उद्योगात्मक समस्या

शीर्ष महाविद्यालये

- तामिळनाडू. डॉ. आंबेडकर लॉ युनिव्हर्सिटी, तामिळनाडू
- हिदायतुल्ला राष्ट्रीय कायदा विद्यापीठ, रायपूर
- राष्ट्रीय कायदा विद्यापीठ आणि न्यायिक अकादमी, आसाम
- टेरी युनिव्हर्सिटी, नवी दिल्ली

किंवा ऑफलाइन विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ कॅम्पसमध्ये बोलावून. दरम्यान, इतर सर्व पात्रता निकषांची तपासणी केली जाते आणि जर विद्यार्थ्यांनी मुलाखतीत चांगली कामगिरी केली तर त्यांना एन्व्हायरमेंटल कायद्यातील एलएलएमचा अभ्यास करण्यासाठी प्रवेश दिला जातो.

वजन घटवण्यासाठी ‘पीनट बटर’ उपयुक्त

सँडविचमध्ये लावण्यासाठी एक अतिशय पौष्टिक ‘स्प्रेड’ म्हणून ‘पीनट बटर’ म्हणजेच शेंगदाण्यांपासून तयार केले गेलेले बटर अतिशय लोकप्रिय होऊ लागले आहे. अतिशय पौष्टिक तत्वांनी परिपूर्ण असे पीनट बटर वजन घटवण्यासाठीही उपयुक्त असल्याचे आहारतज्ज्ञ म्हणतात. पीनट बटरमध्ये असणारी प्रथिने, जीवनसत्त्वे आणि क्षार वजन घटवण्यास सहाय्यक आहेत. पीनट बटरच्या सेवनाने भूक लवकर शमत असून, त्यामुळे अन्नाचे सेवन आपोआपच कमी होते. याच्या सेवनाने शरीराची चयापचय शक्ती वाढत असून, त्यामुळेही वजन घटण्यास मदत होते. पीनट बटर पोळीबरोबर, भाकरीबरोबर किंवा गव्हापासून तयार केलेल्या ब्रेडसोबत खाता येऊ शकते. फळे किंवा कच्च्या भाज्यांच्या कापांच्या सोबतही हे बटर खाता येते. सकाळच्या नाशत्यामध्ये ओटमिल घेत असल्यास किंवा दह्यामध्ये मिसळूनही पीनट बटरचे सेवन करता येते. मात्र वजन घटवताना पीनट बटर आहारामध्ये समाविष्ट करताना त्यामध्ये इतर ‘अॅडीटिव्ह’ असणार नाहीत याची काळजी घेणे आवश्यक आहे. पीनट बटर बाजारातून आणण्यापेक्षा घरी तयार करणे अधिक चांगले. हे बटर बनवण्यासाठी शेंगदाणे भाजून घ्यावेत आणि त्यांची साले काढून घ्यावीत. त्यानंतर शेंगदाणे मिक्सरमध्ये घालून थोडेसे शेंगदाण्याचे तेल घालावे, त्यानंतर मिक्सर सुरू करून शेंगदाणे तीन ते चार मिनिटे मिक्सरवर वाटावेत. तयार झालेल्या शेंगदाण्याच्या पेस्टला पीनट बटर म्हटले जाते. यामध्ये चवीला थोडेसे मीठ घालावे. तसेच आवडत असल्यास किंचित मध आणि दालचिनीची पूडही यामध्ये घालता येऊ शकते.

सुंदर, नितळ, गोरी त्वचा कोणाला नको असते. यासाठी लोक चेहऱ्यावर विविध प्रयोग करत असतात. मात्र कांदा आणि लसूणचा फेसपॅक तुम्ही कधी ट्राय केलाय का ?

चेहरा उजळण्यासाठी कांदा आणि लसणाचा फेसपॅक

त्वचेसाठी वरदान आहे कांदा : कांद्यामध्ये अनेक व्हिटॅमिन असतात. याशिवाय अँटीऑक्सिडंट्सही असतात. कांद्याच्या रसात अँटी सेप्टिक, अँटी-बॅक्टेरियल यासारखे गुण असतात. ज्यामुळे त्वचेवरील मुरुमे निघून जातात.

बाजारात मिळणारे कॉस्मेटिक महाग तर असतातच पण आपल्या स्कीनवर विपरित परिणाम करणारे असतात. त्यातून ओठ हे तर सर्वात नाजूक असतात, यावर रोज बाजारातील लिपस्टिक लावली तर ओठ काळे पडू लागतात. म्हणून येथे आम्ही सोपी पद्धत सांगत आहोत ज्याने आपण घरी लिपस्टिक तयार करू शकता. **साहित्य :** एक बीट, १/२ कोकोनट ऑइल, १/२ चमचा मधमाश्यांचे मेण, १/२ चमचा कोको बटर

कृती : बिटाचे पातळ काप करून वाळू द्या.

त्वचा उजळण्यासाठी लसूण फायदेशीर : लसूणमध्ये व्हिटॅमिन सी, व्हिटॅमिन बी६, सेलेनियम, झिंक असते. त्वचेवरील मुरुमे हटवण्यासाठी लसूण फायदेशीर आहे. लसणाच्या पेस्टमध्ये मध मिसळून हा पॅक लावल्यास चेहऱ्यास फायदा होता. पिंपल्सच्या जागी लसूणचा रस लावा, पिंपल्स लवकर बरे होतील आणि डाग राहणार नाहीत.

कसा करावा वापर : तुम्ही रोजच्या डाएटमध्ये कच्च्या कांद्याचा वापर करू शकता. कांदा त्वचेसाठी चांगला. याशिवाय तुम्ही कांदा किसून त्याचा फेसपॅक बनवून वापरू शकता. तसेच कांद्याच्या रसाचाही वापर करू शकता.

घरगुती लिपस्टिक तयार करणे इतके सोपे

डिहायड्रेटरमध्ये हे काप १२० डिग्रीवर ८ तास ठेवून वाळवू शकता. नंतर मिक्सरमधून वाटून पावडर तयार करा. मंद आचेवर एका भांड्यात अर्धा ते १ कप पाणी टाकून त्यात मेण, कोकोबटर, कोकोनट ऑइल आणि बीट पावडर मिसळ. चांगले ढवळा. गडद रंगासाठी अधिक पावडर किंवा वाळलेल्या चेरीज वापरू शकता. घट्ट झाल्यावर मऊ कपड्याने गाळून घ्या. लिप कंटेनरमध्ये हे मिश्रण ओतून घ्या. थंड होऊ द्या. आपले लिपस्टिक तयार झाले. हे पूर्णपणे नैसर्गिक असल्यामुळे ओठ काळे पडणार नाहीत.

दररोज पुढे जाण्याच्या शर्यतीत प्रत्येक व्यक्ती धकाधकीच आयुष्य जगत आहे. लवकर पुढे जात लवकर यश मिळवण्याच्या नादात अनेक जण आपल्या आरोग्याकडे दुर्लक्ष करतात. सोपं, लवकर आणि जिथच्या चवी पुरवण्यासाठी अनेक जण फास्ट फूडच्या आहारी गेले आहेत. या फास्ट फूडमुळेच अनेक जण लठ्ठपणाचे शिकार होत आहेत. अशाप्रकारे आलेला लठ्ठपणा कमी करणं तितकंस सोपं नाही. लठ्ठपणामुळेच शरीरात अनेक प्रकारचे विकार बळवतात. अनेक आजारांचे कारण लठ्ठपणा असून शरीरातील लठ्ठपणामुळेच अनेक आजारांना निमंत्रण दिले जाते.

अनेक आजारांचे कारण लठ्ठपणा; असे ठेवा नियंत्रण

लठ्ठपणाचे निदान व्यक्तीच्या शारीरिक तपासणी आणि त्याच्या इतिहासावर अवलंबून आहे. लठ्ठपणामुळे आलेल्या रोगांची शक्यता तपासण्यासाठी व्यक्तीच्या ‘बीएमआय’ बाडी मास इंडेक्सचे मॉडेल केले जाते. आई-वडिलांपैकी एकाला लठ्ठपणा असल्यास मुलामध्येही लठ्ठपणा होण्याची शक्यता असते. कॅलरीयुक्त आहार, जंक, फास्ट फूड, पेय पदार्थांचे अधिक सेवन यामुळे लठ्ठपणाची समस्या निर्माण होण्यास

सुरुवात होते. फळं, भाज्या यांच्या कमी सेवनानेही व्यक्ती लठ्ठपणाचा शिकार होऊ शकतात. लठ्ठपणामुळे स्ट्रोक, कॅन्सर, प्रजनन क्षमता कमी होणे, ऑस्टियोआर्थराइटिस, टाइप २ डायबिटीज, पित्ताशयाचे आजार, उच्च रक्तदाब, लिवरला सूज येणे, रवास घेण्यास अडथळा, नर्व डिसऑर्डर यासारखे गंभीर आजार होण्याची शक्यता असते. यासारखे आजार बळावू नये यासाठी नियमित व्यायामाने वजन नियंत्रणात ठेवू शकता. जोरात चालणे, पोहणे, सायकल चालवणे यासारखे व्यायाम करू शकता. दिवसांतून तीन वेळा नियमित आहार घ्या. काही लोक भूक लागण्यावर

कोणत्याही वेळी खातात. वेळ न पाहता गोड पदार्थ आणि फास्ट फूड खातात. त्यामुळे लठ्ठपणा वाढीस लागतो. कमी कॅलरीयुक्त आहार, फळं, भाज्या, कडधान्यांचे सेवन करा. मिठाई, अल्कोहलचे सेवन अगदी कमी प्रमाणात करा. अतिरिक्त चरबी वाढवणारे पदार्थ खाण्यापासून लांब राहा. दिवसभरात आवश्यक तेवढे पाणी प्या. काकडी, लिंबू, आलं, पुदिन्याचा रस वजन कमी करण्यास मदत करतात. विशेषतः पोटातील फॅट कमी करण्यास या फळांचा रस फायदेशीर ठरतो. फॅट कमी करण्यासाठी ग्रीन टी, दही, डाळी, ओट्स, अंडी अशा पदार्थांचे सेवनही लाभदायक ठरते.

कोणत्याही वेळी खातात. वेळ न पाहता गोड पदार्थ आणि फास्ट फूड खातात. त्यामुळे लठ्ठपणा वाढीस लागतो. कमी कॅलरीयुक्त आहार, फळं, भाज्या, कडधान्यांचे सेवन करा. मिठाई, अल्कोहलचे सेवन अगदी कमी प्रमाणात करा. अतिरिक्त चरबी वाढवणारे पदार्थ खाण्यापासून लांब राहा. दिवसभरात आवश्यक तेवढे पाणी प्या. काकडी, लिंबू, आलं, पुदिन्याचा रस वजन कमी करण्यास मदत करतात. विशेषतः पोटातील फॅट कमी करण्यास या फळांचा रस फायदेशीर ठरतो. फॅट कमी करण्यासाठी ग्रीन टी, दही, डाळी, ओट्स, अंडी अशा पदार्थांचे सेवनही लाभदायक ठरते.

कच्च्या केळ्याचे सेवन अनेक विकारांवर उपयुक्त

पिकलेली केळी आपल्या आहारामध्ये नेहमीच समाविष्ट असून, या फळाचे आपल्या आरोग्याच्या दृष्टीने असणारे फायदे आपल्या परिचयाचे आहेत. पोर्टीशियम आणि क्षार मुबलक असणारे हे फळ पचण्यास हलके आहे. याच्या सेवनाने शरीरामध्ये त्वरित ऊर्जा उत्पन्न होत असते. म्हणूनच व्यायामापूर्वी एखादे केळे खाण्याचा सल्ला आहारतज्ज्ञ देत असतात. पिकलेल्या केळ्यांप्रमाणे कच्चे केळे देखील भाजी, भजी, कोफ्ते इत्यादी पदार्थ बनवण्याकरिता वापरले जात असते. पिकलेल्या केळ्यांप्रमाणेच कच्च्या केळ्याचे सेवनही आरोग्याच्या दृष्टीने अतिशय फायदेशीर म्हटले जाते. कच्च्या केळ्यांमध्ये फायबर आणि हेलदी स्टार्च असून, ही तत्त्वे आतड्यांमध्ये कोणत्याही

प्रकारचे ‘ब्लॉकिज’ उत्पन्न होऊ देत नाहीत. त्याचमुळे ज्यांना बद्धकोष्ठता त्रास आहे, त्यांनी कच्च्या केळ्यांचा समावेश आहारामध्ये अवश्य करावा. ज्यांना मधुमेह आहे, किंवा ज्यांना मधुमेह असल्याचे नुकतेच निदान झाले आहे, त्यांच्यासाठी कच्च्या केळ्याचे सेवन फायदेशीर आहे. याच्या सेवनाने शरीरातील ब्लड-शुगरची पातळी नियंत्रणात राहते. कच्च्या केळ्यामध्ये फायबरची मात्रा मुबलक असून, याच्या सेवनाने पोत अधिक काळ भरलेले राहते व त्यामुळे वारंवार भूक लागण्याची भावना होत नाही. याच्या सेवनाने पचनक्रियाही उत्तम राहते. त्यामुळे ज्यांना वारंवार अपचनाचा त्रास होतो, त्यांनी आपल्या आहारामध्ये कच्च्या केळ्याचा समावेश अवश्य करावा.

म्हाडा कोकण मंडळाच्या घरांकडे विजेत्यांची पाठ! १ हजार ३७४ अर्जदारांनी केली घरे परत

■ **बातमी / लेख, प्रीती दिपक नाईक**

म्हाडाच्या कोकण मंडळामार्फत ऑक्टोबर महिन्यात काढण्यात आलेल्या घरांच्या लॉटरीसाठी विक्रमी अर्ज प्राप्त झाले होते. या लॉटरीत विजयी ठरलेल्या २ हजार १७६ अर्जदारांनी स्वीकारली घरे आहेत, तर तब्बल १ हजार ३७४ विजेत्यांनी घरे परत केली आहेत. तसेच काही अर्जदारांनी घरे परत करण्यासाठी संगणकीय लिंक खुली करण्याची विनंती केली आहे. त्यामुळे घरे परत करणाऱ्यांच्या संख्येत वाढ होणार आहे.

कोकण मंडळाच्या हद्दीतील विविध गृहनिर्माण योजनेंतर्गत उभारण्यात आलेल्या ५ हजार ३५४ सदनिका व ७७ भूखंड विक्रीची संगणकीय लॉटरी उपमुख्यमंत्री तथा गृहनिर्माण मंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या हस्ते ११ ऑक्टोबर रोजी ठाणे येथील डॉ. काशीनाथ घाणेकर नाट्यगृह येथे काढण्यात आली. या लॉटरीसाठी १ लाख ८४ हजार ९९४ विक्रमी अर्ज प्राप्त झाले होते. यापैकी १ लाख ५८ हजार ४२४ अर्जदारांनी अनामत रक्कम भरून लॉटरीत अर्ज निश्चित केला होता. लॉटरीनंतर आतापर्यंत केवळ २ हजार १७६ अर्जदारांनी घरे स्वीकारली असल्याची माहिती कोकण मंडळातील सूत्रांनी दिली.

तसेच लॉटरीत विजेते ठरल्यानंतर १ हजार ३७४ अर्जदारांनी घरे सरेंडर केली आहेत. तर ५१४ अर्जदारांनी घर स्वीकार की नाही हा

संगणकीय पर्याय निवडलेला नाही. त्यामुळे ही घरेही घेण्यास विजेते इच्छुक नसल्याचे दिसत असल्याचे म्हाडातील सूत्रांनी सांगितले. लॉटरीत विजयी झालेल्या अर्जदारांच्या प्रथम सूचना पत्रात अर्जदारांना घरे स्वीकारण्यासाठी १४ ते २८ ऑक्टोबर या कालावधीत मुदत देण्यात आली होती. मात्र या कालावधीत घर स्वीकारणे अथवा नाकारण्याचा पर्याय न निवडलेल्या अर्जदारांनी पुन्हा संगणकीय लिंक खुली करण्याची विनंती केली आहे.

मात्र स्वीकृतीसाठी मुदतवाढ दिल्यास प्रतीक्षा यादीवरील अर्जदार आक्षेप घेऊ शकतात. त्यामुळे स्वीकृतीसाठी मुदतवाढ न दिल्यास घरे शिल्लक राहतील. आणि या शिल्लक घरांची नव्याने लॉटरी काढण्याची वेळ येणार आहे. त्यामुळे सर्व बाबींचा विचार करून मंडळाने स्वीकृतीसाठी मुदतवाढ देण्याचा

प्रस्ताव मंजूर केला आहे. त्यानुसार विजेत्यांना पंधरा दिवसांची मुदतवाढ देण्यात आली आहे. म्हाडा पुणे मंडळाच्या लॉटरीला मुदतवाढ पुणे मंडळाच्या लॉटरीसाठी अर्ज सादर करण्यास मुदतवाढ देण्यात आली आहे. त्यानुसार अर्जदारांना ३० नोव्हेंबर रोजी रात्री ११.५९ वाजेपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. प्राप्त अर्जांची लॉटरी ११ डिसेंबरला काढण्यात येणार आहे. ४ हजार १८६ घरांसाठी आतापर्यंत १ लाख ८२ हजार ७८१ ऑनलाईन अर्ज प्राप्त झाले आहेत. त्यापैकी १ हजार ३३ हजार ८८५ अर्ज अनामत रकमेसह प्राप्त झाले आहेत. मंडळातर्फे सदनिका विक्रीसाठी ऑनलाईन संगणकीय लॉटरी ११ डिसेंबर रोजी दुपारी १२.०० वाजता काढण्यात येणार आहे. मुदतवाढीनुसार अर्जदार ३० नोव्हेंबर रोजी रात्री ११.५९ वाजेपर्यंत अर्जदार ऑनलाईन अनामत रकमेचा भ्रणा करू शकणार आहेत.

राज्यात ४५ आयटीआयमध्ये सुसज्ज प्रयोगशाळांची उभारणी... ८ हजार विद्यार्थ्यांना रोजगाराची संधी

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

राज्यातल्या तरुणांना दजेर्दार रोजगाराभिमुख औद्योगिक प्रशिक्षण देऊन त्यांना रोजगाराच्या जागतिक संधी निर्माण करण्याचे उद्दिष्ट राज्याच्या कौशल्य विभागाने ठेवले आहे. राज्यातील ४५ आयटीआय संस्थांमध्ये हलक्या वाहन तंत्रज्ञ या अभ्यासक्रमांसाठी सुसज्ज प्रयोगशाळांची उभारणी करण्यात येणार आहे. या उपक्रमामुळे सुमारे ८ हजार आयटीआय विद्यार्थ्यांना रोजगाराची

संधी उपलब्ध होणार आहे.

कौशल्य विकास मंत्री मंगलप्रभात लोढा यांच्या मुख्य उपस्थितीत टोयोटा किलॉस्कर मोटार कंपनी आणि व्यवसाय शिक्षण आणि प्रशिक्षण संचालनालयाचा गुरुवारी सामंजस्य करार करण्यात आला. मंगलप्रभात लोढा यांच्या मार्गदर्शनात टोयोटा-या किलॉस्कर कंपनीचे वरिष्ठ उपाध्यक्ष विक्रम गुलाटी आणि व्यवसाय शिक्षण आणि प्रशिक्षण संचालनालयाच्या संचालिका माधवी सरदेशमुख यांच्या दरम्यान हा सामंजस्य करार करण्यात आला. येत्या दोन महिन्यात कंपनीकडून

प्रत्यक्ष कामाला सुरुवात होणार असून मार्च २६ पर्यंत पहिल्या टप्प्यात १३ प्रयोगशाळा सुरू करण्यात येणार

असल्याची माहिती कंपनीचे वरिष्ठ उपाध्यक्ष विक्रमजी गुलाटी यांनी दिली. तर तीन टप्प्यात उर्वरित प्रयोगशाळा

सुरू करण्यात येणार आहेत.

राज्यातल्या आयटीआयच्या विद्यार्थ्यांसाठी कौशल्य विभाग नावीन्यपूर्ण उपक्रम राबवत असून विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या दजेर्दार प्रशिक्षणामुळे रोजगाराच्या जागतिक संधी उपलब्ध होतील, असा विश्वास यावेळी मंत्री मंगलप्रभात लोढा यांनी व्यक्त केला. तसेच राज्य शासनाकडे आयटीआयच्या माध्यमातून उपलब्ध उपाध्यक्ष रमेश भूत सुविधा, उद्योग क्षेत्रातील ज्ञान, अनुभव या सहभागाने कुशल व रोजगारक्षम मनुष्यबळ निर्माण करण्यासाठी उद्योग समूहांचे

सहकार्य आवश्यक असल्याचे मत ही त्यांनी यावेळी व्यक्त केले. पुढच्या या अनुषंगाने अनेक रोजगाराभिमुख सामंजस्य करार होतील, असे मंत्री लोढा यांनी यावेळी नमूद केले. याप्रसंगी कौशल्य विकास विभागाच्या अपर मुख्य सचिव मनीषा वर्मा, व्यवसाय शिक्षण आणि प्रशिक्षण संचालनालयाचे सह संचालक सतीश सूर्यवंशी, टोयोटा किलॉस्कर कंपनीचे उपाध्यक्ष रमेश राव, कंपनीचे मानव संसाधन व्यवस्थापक भास्कर पै आणि मुख्य व्यवस्थापक रवी सोनटवळे उपस्थित होते.

तरुणावर ८-९ जणांकडून कोयत्याने सपासप वार

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

महापालिका निवडणुकीपूर्वी अंबरनाथ जावसई परिसरात धक्कादायक प्रकार उघडकीस आला आहे. एका तरुणावर तब्बल ८-९ जणांच्या टोळक्यांनी तलवार कोयत्यांसह धारदार शस्त्रांनी हल्ला केल्याची मन हेलावून टाकणारी घटना घडली आहे. फुलेनगर वाडीतील असलेल्या सुधीर ओमप्रकाश सिंह हा तरुण आपल्या कुटुंबासह राहतो. तसेच त्याचा याच परिसरात एक तबेला देखील आहे. तो एका टिकाणी वेलिंगंगच काम करण्यासाठी गेला असताना त्याच्यावर काही लोकांनी हल्ला चढवल्याचं

सांगण्यात येत आहे.

घटनेचा सीसीटीव्ही व्हिडिओ व्हायरल

या घटनेचा सीसीटीव्ही व्हिडिओ सध्या सोशल मीडियावर व्हायरल होत आहे. तरुणाने कोयत्यासह इतर घातक हत्यारे आणण्यात आली होती. त्याचा वापर करत तरुणावर सपासप वार करण्यात आले. या झालेल्या हल्ल्यात तरुण गंभीररीत्या जखमी झाल्याचे वृत्त आहे. तरुण सध्या जखमी झाला असून त्याच्यावर रुग्णालयात उपचार सुरू असल्याचे सांगण्यात येत आहे.

हल्ल्यात तरुणाच्या हाता-

पायावर सपासप वार

या हल्ल्यात पीडित सुधीर सिंहच्या पाठिवर आणि हाता-पायावर गंभीर जखमा झाल्या आहेत. तेव्हा उल्हासनगरच्या मध्यवर्ती रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात आले. त्यानंतर हल्लेखोरांनी पीडितावर हल्ला करून त्याने घटनास्थळावरून पळ काढला. तेव्हा पीडितेच्या मोटारसायकलची तोडफोड करण्यात आली.

या संपूर्ण घटनेचा थरार हा सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यात कैद झाल्याची माहिती समोर आली आहे. या प्रकरणी आता अंबरनाथ पश्चिम पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलिसांनी हल्लेखोरांच्या टोळीचा शोध सुरू केला आहे. शहरातील वाढत्या गुन्हेगारीमुळे परिसरात भीतीचे वातावरण पसरलं आहे.

आईनेच मुलाच्या हत्येसाठी दिली ६ लाख रुपयांची सुपारी! अखेर, पोलिसांना मुलाचा मृतदेह आढळला अन्...

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

आंध्र प्रदेशातून नातेसंबंधाना काळीमा फासणारी धक्कादायक बातमी समोर आली आहे. येथे एका आईनेच आपल्या मुलाच्या हत्येचा कट रचला आणि सुपारी देऊन मुलाची हत्या घडवून आणली. या घटनेने परिसरात एकच खळबळ उडाली असून नातेसंबंधांवर प्रश्न उपस्थित केले जात आहे. सध्या, पोलीस या प्रकरणाचा तपास करत आहेत. ही घटना नेमकी कोणत्या कारणांमुळे घडली? याबाबत सविस्तर जाणून घ्या.

मुलाच्या दारूच्या व्यसनामुळे अतिशय

वैतागली...

पोलिसांनी एका महिलेला तिच्याच मुलाच्या हत्येचा कट रचल्याच्या आरोपाखाली अटक केली आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, ५० वर्षीय श्यामला नावाच्या महिलेने तिच्या २२ वर्षीय जयप्रकाश रेड्डी नावाच्या मुलाला मारून

टाकण्यासाठी ६ लाख रुपये देऊन एका कॉन्ट्रॅक्ट किलर टोळीला कामावर ठेवलं होतं. जयप्रकाश हा एमबीएचा विद्यार्थी होता आणि काही काळापूर्वी त्याला दारूचं व्यसन लागले होते. तो त्याच्या आईकडे दारूसाठी सतत पैसे मागायचा. यामुळे श्यामला आपल्या मुलाच्या वैगण्याला अतिशय वैतागली होती.

६ लाख रुपयांची सुपारी

पोलीस अधिकाऱ्यांनी या घटनेबाबत सांगितलं की, श्यामलाने तिच्या कुटुंबियांच्या ओळखीचा असलेल्या महेश नावाच्या शेतमजुरी करणाऱ्या व्यक्तीला तिच्या मुलाला मारण्यास सांगितलं. तिने त्याला ५०,००० रुपये अडवान्स दिले. त्यानंतर, ७ नोव्हेंबर रोजी जयप्रकाशचा मुंबई-चेन्नई महामार्गाजवळ गुल्लापल्ली येथील एका दारूच्या दुकानाजवळ आढळला.

पोलिसांनी आणलं सत्य उघडकीस

सुरुवातीपासून हा मृत्यू संशयास्पद असल्याचं मानलं गेलं, फॉरेन्सिक टीम आणि श्वाज पथक तैनात केल्यानंतर तपासाला गती मिळाली. त्यानंतर पीडित तरुणाची ओळख पटवण्यात आली. निरीक्षक गोपाल रेड्डी यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, महेशच्या मोबाईल फोनवरून श्यामलाला आलेल्या कॉलवरून घटनेचं सत्य उघडकीस आलं. या घटनेत महेशसह त्याचे साथीदार सुद्धा सहभागी असल्याचं समोर आलं. त्यानंतर पोलिसांनी या प्रकरणासंदर्भात श्याम, महेश आणि इतर सहा जणांना अटक केली.

मुंबईतून गावी आली अन् हातोडीने वार करून खून!

मृतदेह ट्रॉली बॅगेत भरला अन्...

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

छत्तीसगड राज्यातील जशपुर जिल्ह्यातून एक धक्कादायक बातमी समोर आली आहे. येथील दुलामुला पोलीस स्टेशन हद्दीतील भिंजपुर गावात राहणाऱ्या संतोष भगत (४३) नावाच्या तरुणाची त्याच्या पत्नीने निर्भूण हत्या केल्याची माहिती आहे. आरोपी पत्नीचं नाव मंगरीता असून ती काही दिवसांपूर्वीच मुंबईतून गावी आली होती. पीडित पती आणि पत्नीमध्ये बऱ्याच काळापासून वाद सुरू होते. मात्र, एके दिवशी हा वाद इतका टोकाला पोहोचला की, मंगरीताने रागाच्या भरात हातोडीने संतोषवर वार करून त्याची हत्या केली.

मुलीला फोन करून पतीच्या

हत्येबद्दल सांगितलं

हत्येनंतर, आरोपी महिलेने मृतदेह लपवण्यासाठी एक योजना आखली. महिलेने पतीचा मृतदेह एका चादरीत गुंडाळला आणि तो लाल रंगाच्या ट्रॉली बॅगेत भरून घरात लवचून ठेवला. त्यानंतर, आरोपी पत्नीने तिच्या विवाहित मुलीला फोन करून

तिच्या कृत्याबद्दल सांगितलं. फोनवर आपल्या मुलीला ती म्हणाली की, "मी तुज्या वडिलांची हत्या केली आहे आणि मृतदेह सूट के समध्ये भरून तो घरात लवचून ठेवला आहे." आईचं बोलणं ऐकून मुली गेली

अतिशय घाबरली. ती लगेच तिच्या पतीसोबत गावी पोहोचली आणि तिने तिच्या काकांना घडलेल्या घटनेबद्दल सांगितलं. त्यानंतर, काकाने पोलीस स्टेशनमध्ये जाऊन तक्रार नोंदवली.

ट्रॉली बॅगेत चादरीत

गुंडाळलेला मृतदेह...

तक्रार मिळताच पोलीस तातडीने घटनास्थळी पोहोचले आणि त्यांनी घराची झडती घेतली. तपासादरम्यान, त्यांना घरात एक ट्रॉली बॅग सापडली. ती बॅग उघडल्यानंतर, त्यात संतोषचा मृतदेह आढळला. मृतदेह चादरीत गुंडाळला होता आणि चेहऱ्यावर तसेच हातावर रक्ताचे डाग होते. कुटुंबियांनी दिलेल्या माहितीनुसार, आरोपी मंगरीता ही मुंबईमध्ये काम करत होती आणि काही दिवसांपूर्वीच ती गावी आली होती. पतीच्या हत्येनंतर, ती पुन्हा मुंबईला निघून गेली. घटनेची माहिती मिळताच, पोलीस तातडीने घटनास्थळी पोहोचले. मृताच्या भावाने नोंदवलेल्या तक्रारीवरून आरोपी महिलेविरुद्ध पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार दाखल करण्यात आली आहे.

पोलिसांच्या तपास

पोलिसांच्या माहितीनुसार, मृताच्या पत्नीविरुद्ध भारतीय दंड संहिता ३०२ (हत्या) च्या अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला असून याबाबत तपास सुरू करण्यात आला आहे. पतीने रागाच्या भरात पत्नीची हत्या केल्याचं प्राथमिक तपासात समोर आलं आहे. मात्र, हत्येमागचं नेमाक कारण अद्याप स्पष्ट झालेलं नाही. आता, आरोपीचा शोधात पोलिसांचं पथक मुंबईला पोहोचलं असून प्रकरणाचा तपास सुरू आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटिंग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कागद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या / लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वातावर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी याच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com